

Posudek školitele na bakalářskou práci Ivy Horáckové FHS UK:

Průzkum české společnosti v období tzv. normalizace. Biografická vyprávění příslušníků dělnických profesí a inteligence.

Vnímání tzv. normalizace učiteli gymnázia T. G. Masaryka v Hustopečích s důrazem na vnímání událostí tzv. sametové revoluce 1989.

Těžištěm bakalářské práce Ivy Horáckové je jednak pohled na události tzv. sametové revoluce, tak jak probíhaly na okrese Břeclav a vnímání tzv. normalizace a revolučních událostí učiteli Gymnázia T. G. Masaryka v Hustopečích. Bakalářská práce tak svým charakterem zapadá do stále se rozrůstajícího počtu regionálních sond, které mapovaly a mapují události před a po listopadu 1989 v tom kterém regionu (např. Valeš Lukáš – Západní Čechy a Klatovsko, Vedlich Jindřich – Hradec Králové, Vévoda Rudolf – Brno ad).

Autorka se rozhodla zaměřit se na přelomové události roku 1989, ale i na léta tzv. normalizace pohledem „obyčejných lidí“. Ke svému výzkumu zvolila využít především kvalitativní metodu orální historie, která je jednoznačně v kombinaci s dalšími prameny a se znalostí literatury vhodná a může přinést odpovědi (ale také nové otázky) a poznatky ke zkoumanému období, které na zpracování „from below“ stále čekají, i když, jak bylo výše zmíněno, blýská se na lepší časy.

Bakalářská práce má jasnou a logickou strukturu. První kapitola je věnována teoretickému pohledu na metodu orální historie je vystavěna na relevantní domácí i cizojazyčné literatuře. Autorka si je vědoma přínosu i limitů orální historie. Zabývá se rolí tazatele a narátora v průběhu interview a vybudování důvěry v průběhu rozhovoru. Autorka se logicky vzhledem k tématu a šíři práce rozhodla uskutečnit šest strukturovaných a tematicky vedených interview. V krátkosti nás seznamuje s konkrétním vedením jednotlivých rozhovorů a jejich technickým zpracováním, hodnotí i ochotu, resp. neochotu zúčastnit se proponovaného projektu, zamýšlí se rovněž nad upřímností jednotlivých výpovědí.

Další kapitola je věnována tzv. sametové revoluci v roce 1989. Autorka se v ní věnuje podle jejího přesvědčení nejdůležitějším faktorům, které vedly k listopadovému převratu (mezinárodní situace, hospodářská situace, stav životního prostředí, celková aktivizace opozice, rostoucí nespokojenost obyvatelstva, touha po svobodě, odtržení KSČ od členské základny strany, jejich místních organizací, od obyvatelstva). Jakkoli je velice obtížné popsat na ploše několika stran veškeré iniciační faktory, které vedly k postupnému kolapsu

komunistického režimu v ČSSR a které by samy o sobě vydaly na několik monografií, podařilo se Ivě Horáčkové „nepropadnout“ do obecných frází a známých faktů, ale s pomocí relevantní literatury seznámit čtenáře vhodnou formou s vývojem před listopadem 1989. Nevím jen, zda bylo přínosné na tomto místě připojit ještě i podkapitolu řešící, zřejmě nikdy neukončený spor, zda šlo o revoluci, která vyžaduje především více politologických znalostí. Na druhé straně jde o nezadatelné právo autora pokusit se postavit i tomuto problému a připojit vlastní názor. I v tomto případě se I. Horáčková opírá o teoretické práce dvou významných kapacit oboru (Dahrendorf, Giddens).

V kapitole tzv. sametová revoluce na okrese Břeclav seznamuje I. Horáčková (velmi vhodně) s charakteristikou okresu, s jeho specifiky, přináší informace o průmyslu, zemědělství a školství. Následuje stručný, i když vzhledem k celostátním událostem mnoho vypovídající přehled událostí v Břeclavi a Hustopečích od 17. listopadu až do konce roku 1989. Tento přehled je pak vhodně doplněn již adekvátními názory z realizovaných interview, které jsou vhodně doplněny dalším pramenem - dobovým tiskem.

Nejdůležitější je z mého pohledu poslední kapitola bakalářské práce, která se zaměřuje na interpretaci získaných rozhovorů. Především je nutné ocenit, že interpretace získaných životních příběhů narátorů není u I. Horáčkové pouhou ilustrací dějinné události, ale snahou o výklad významu a smyslu shromážděných životních příběhů. Sama vlastní interpretace může čtenáře nutit k dalším otázkám, někoho může popouzet, jiný ji může vidět jinak – neboť řečeno s klasikem „všichni jsme to prožili...“, další s ní může bezesbytku souhlasit. Interpretace je ale vždy záležitostí výsostně autorskou. V bakalářské práci I. Horáčkové je přítomná neoddiskutovatelná práce, kterou věnovala přípravě rozhovorů, jejich vedení a konečně jejich zpracování a vlastní analýze.

Měl bych výhrady k zařazení poznámky pod čarou číslo 61, vztahující se k textu popisující události na gymnáziu v Hustopečích. Jinak velmi zdařilý a pro teorii orální historie důležitý popis rozhodování a váhání jednoho z narátorů realizovat rozhovor s I. Horáčkovou měl být podle mého názoru zařazen spíše do Praktické části na s. 16, kde by ještě více přiblížil úskalí metody orální historie a zvýraznil její etický rozměr. Z formálního hlediska mi není zcela jasné, kdy autorka používá „bold“, a podle jakých kritérií se řídila. Doporučoval bych (spíše z praktických důvodů) držet se již zažitého schématu, kdy jsou výpovědi narátorů v kurzivě ovšem bez dalšího zvýraznění.

Pokud by se autorka rozhodla pro pokračování studia formou magisterského studia, mohla by být předložená práce základem pro obdobně zpracované širší téma. Předloženou

bakalářskou práci hodnotím jako kvalitně zpracovanou, opřenu o vlastní myšlenky a kvalitně zvládnutou metodu orální historie. Hodnotím ji proto stupněm **výborně**. **Počet kreditů 46.**

V Praze, 2. června 2007

Doc. PaedDr. et Mgr. Miroslav Vaněk, PhD.